

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget vedrører de ophavsretlige bestemmelser om vederlag for eksemplar fremstilling til privat brug, som blev indført ved lov nr. 338 af 14. maj 1992 om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven (Vederlagsordning for uindspillede bånd). (Se FT 1991-92 sp. 292, 1486, 9674, 9817, A sp. 721, B sp. 1169). Efter lovens § 3, stk. 2, skulle forslag til revision af bestemmelserne fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1995-96. Vederlagsbestemmelserne og revisionsbestemmelsen blev videreført i §§ 39-46 og § 89, stk. 4, i lov nr. 395 af 14. juni 1995 om ophavsret. (Se FT 1994-95 s. 2260, 2850, 6311, 6622, A s. 1311, B s. 793). Lovforslaget indebærer, at revisionsfristen ophæves.

Bestemmelserne om blankbåndsvederlag trådte i kraft den 1. januar 1993. Den 21. december 1992 godkendte Kulturministeriet Copy-Dan, Båndkopi, til at varetage administrationen og opkrævningen af blankbåndsvederlaget. Godkendelsen indebærer, at opkrævningen af vederlag kunne påbegyndes, men at der ikke kunne foretages udbetaling til rettighedshaverne, herunder udenlandske rettighedshavere, før ministeriet havde modtaget og godkendt en plan for fordelingen af vederlaget mellem de forskellige grupper af berettigede.

I 1993 blev der af Copy-Dan, Båndkopi, opkrævet ca. 8 mio. kr. Ved udgangen af 1994 havde organisationen opkrævet i alt ca. 55 mio. kr. Det beskedne provenu i 1993 skyldes formentlig, at der inden lovens ikrafttræden var sket en vis hamstring.

Efter ophavsretslovens § 39, stk. 4, skal to tredjedele af det opkrævede vederlag fordeles til de enkelte berettigede, således at fordelingen i videst muligt omfang sker i overensstemmelse med den kopiering, som finder sted. En tredjedel skal anvendes til støtte af formål, der er fælles for ophavsmændene m.fl. inden for de grupper, som repræsenteres af organisationen. Med hensyn til afregning til udlandet blev det i Kulturudvalgets betænkning i 1992 udtalt, at det var flertallets opfattelse, at der med hensyn til vederlagsordningen for uindspillede bånd ikke bør ydes national behandling i forhold til rettighedshavere fra alle lande, som er tilsluttet Bernerkonventionen, Verdenskonventionen eller Romkonventionen.

I lighed med, hvad der gælder for den i 1989 gennemførte følgeretsordning, burde vederlagsordningen kun udvides til at omfatte udenlandske rettighedshavere fra lande, der har gennemført en tilsvarende vederlagsordning, dvs. et krav om materiel gensidighed. Ved national behandling forstås det forhold, at rettighedshavere fra et konventionsland i et andet konventionsland skal nyde samme retsbeskyttelse, som ydes dette lands statsborgere, uanset om en sådan beskyttelse findes i rettighedshaverens hjemland.

Den nærmere udformning af kravet om gensidighed har givet anledning til visse vanskeligheder. I juni 1994 var Kulturministeriet indstillet på at godkende de af Copy-Dan, Båndkopi, indsendte fordelingsplaner og gennemføre bestemmelser om gensidighed ved en ændring af den kgl. anordning om anvendelsen af ophavsretsloven i forhold til andre lande. Godkendelsen blev imidlertid stillet i bero på en afklaring af indholdet af en skriftlig henvendelse fra den amerikanske regering, som Kulturministeriet modtog i juni 1994. I henvendelsen gjorde den amerikanske regering gældende, at en gennemførelse af gensidighedsbestemmelser på båndvederlagsområdet ville stride mod princippet om national behandling i Bernerkonventionen. Henvendelsen havde som baggrund, at Bernerkonventionen efter vedtagelsen af den danske båndvederlagsordning gennem den såkaldte TRIPS-aftale (aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder) var blevet en integreret del af overenskomsten af 15. april 1994 om oprettelsen af verdenshandelsorganisationen (WTO). WTO-overenskomsten indholder en række bestemmelser om bilæggelse af handelsmæssige tvister og sanktionsbestemmelser, der som noget nyt også skal finde anvendelse på immaterialretsområdet (TRIPS). Overenskomsten blev undertegnet af Danmark den 15. april 1994. Efter den amerikanske regerings opfattelse ville en fravigelse af princippet om national behandling på båndafgiftsområdet indebære en krænkelse af Danmarks forpligtelser efter Bernerkonventionen og TRIPS-aftalen.

Efter forhandlinger med Udenrigsministeriet og Copy-Dan, Båndkopi, sendte Kulturministeriet den